T.C. ESKİŞEHİR OSMANGAZİ ÜNİVERSİTESİ
FEN EDEBİYAT FAKÜLTESİ
KARŞILAŞTIRMALI EDEBİYAT BÖLÜMÜ

V. ULUSAL ÇOCUK VE GENÇLİK EDEBİYATI YAŞAYAN YAZARLAR SEMPOZYUM DİZİSİ

09 – 11 Mayıs 2012

ÇOCUK VE GENÇLİK EDEBİYATINDA AYTÜL AKAL SEMPOZYUMU

YAYINA HAZIRLAYANLAR
Prof. Dr. Ali GÜLTEKİN-Doç. Dr. Medine SİVRİ
Öğr. Gör. Zeynep ÇİFTÇİ-Arş. Gör. Betül Havva YILMAZ

uçanbalık

V. ULUSAL ÇOCUK VE GENÇLİK EDEBİYATI YAŞAYAN YAZARLAR SEMPOZYUM DİZİSİ: ÇOCUK VE GENÇLİK EDEBİYATINDA AYTÜL AKAL SEMPOZYUMU

9-11 MAYIS 2012

uçanbalık

© 2013, Tudem Yayın Grubu • 1476/1 Sok. No:10/51 Alsancak-Konak/İZMİR

Baskı ve Cilt: Ertem Basım Yayın Dağıtım San. Tic. Ltd. Şti.
Eskişehir Yolu 40. Km. Başkent OSB 22. Cadde No:6 Malıköy/Ankara
0 312 284 18 14

Birinci Basım: Ekim 2013 (2000 adet)

ISBN: 978-975-587-201-8

Yayınevi sertifika no: 11945
Matbaa sertifika no: 26886

Tüm hakları saklıdır.
Bu yayının hiçbir bölümü, telif hakkı sahibinin önceden yazılı izni olmaksızın tekrar üretilemez, bir erişim sisteminde tutulamaz, herhangi bir biçimde elektronik, mekanik, fotokopi, kayıt ya da diğer yollarla iletilemez.

UÇANBALIK, Tudem Eğitim Hizmetleri San. Tic. A. Ş.'nin tescilli markasıdır.

www.ucanbalik.com.tr

T.C.
ESKİŞEHİR OSMANGAZİ ÜNİVERSİTESİ
FEN EDEBİYAT FAKÜLTESİ
KARŞILAŞTIRMALI EDEBİYAT BÖLÜMÜ

V. ULUSAL ÇOCUK VE GENÇLİK EDEBİYATI YAŞAYAN YAZARLAR SEMPOZYUM DİZİSİ: ÇOCUK VE GENÇLİK EDEBİYATINDA AYTÜL AKAL SEMPOZYUMU 9-11 MAYIS 2012

YAYINA HAZIRLAYANLAR

Prof. Dr. Ali GÜLTEKİN – Doç. Dr. Medine SİVRİ
Öğr. Gör. Zeynep ÇİFTÇİ – Arş. Gör. Betül Havva YILMAZ

MAYIS – 2012
ESKİŞEHİR

SEMPOZYUM DÜZENLEME KURULU

SEMPOZYUM ONURSAL BAŞKANI
Prof. Dr. Hasan GÖNEN (Eskişehir Osmangazi Üniversitesi Rektörü)

SEMPOZYUM DÜZENLEME KURULU BAŞKANLARI
Prof. Dr. Ali GÜLTEKİN (Karşılaştırmalı Edebiyat Bölüm Başkanı)
Doç. Dr. Medine SİVRİ (Karşılaştırmalı Edebiyat Bölümü Öğretim Üyesi)

SEMPOZYUM DÜZENLEME KURULU
Prof. Dr. Tamilla ABBASHANLI-ALİYEVA
Doç. Dr. Makbule MUHARREMOVA-SABZİYEVA
Yrd. Doç. Dr. Şeyda ÜLSEVER
Yrd. Doç. Dr. Mehmet SEMERCİ
Yrd. Doç. Dr. Fesun KOŞMAK
Yrd. Doç. Dr. F.Betül ÜYÜMEZ
Yrd. Doç. Dr. Engin BÖLÜKMEŞE
Yrd. Doç. Dr. Farzaneh DOULATABADİ
Yrd. Doç. Dr. Özlem ÖZEN
Öğr. Gör. Zeynep ÇİFTÇİ

SEMPOZYUM SEKRETERLERİ
Arş. Gör. Arzu YETİM
Arş. Gör. Zeynep ORHAN
Arş. Gör. Veysel LİDAR
Arş. Gör. Betül Havva YILMAZ

BİLİMSEL DANIŞMA KURULU*
Prof. Dr. Asuman AĞAÇSAPAN (Anadolu Üniversitesi Eğitim Fakültesi)
Prof. Dr. Nazire AKBULUT (Gazi Üniversitesi Edebiyat Fakültesi)
Prof. Halil BUTTANRI (ESOGÜ Fen Edebiyat Fakültesi)
Prof. Dr. Müzeyyen BUTTANRI (ESOGÜ Fen Edebiyat Fakültesi)
Prof. Dr. Ayten ER (Gazi Üniversitesi Edebiyat Fakültesi)
Prof. Dr. Hasan ERKEK (Anadolu Üniversitesi Devlet Konservatuvarı)
Prof. Dr. Aylin KÜNTAY (Koç Üniversitesi Eğitim Fakültesi)
Prof. Dr. Muhtar KUTLU (Ankara Üniversitesi Dil, Tarih ve Coğrafya Fakültesi)
Prof. Dr. Yüksel KOCADORU (Anadolu Üniversitesi Eğitim Fakültesi)
Prof. Dr. Nuran ÖZYER (Hacettepe Üniversitesi Edebiyat Fakültesi)
Prof. Dr. Belma TUĞRUL (Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi)
Prof. Dr. Sibel TÜRKÜM (Anadolu Üniversitesi Eğitim Fakültesi)
Prof. Dr. Bülent YILMAZ (Hacettepe Üniversitesi Edebiyat Fakültesi)
Doç. Dr. Nilüfer ÖZABACI (ESOGÜ Eğitim Fakültesi)
Doç. Dr. Canan ASLAN (Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Fakültesi)
Yrd. Doç. Dr. Şükran KARA (ESOGÜ Fen Edebiyat Fakültesi)
Yrd. Doç. Dr. Türkan KUZU (Anadolu Üniversitesi Eğitim Fakültesi)
Yrd. Doç. Dr. Nihal KUYUMCU (İstanbul Üniversitesi Eğitim Fakültesi)
Yrd. Doç. Dr. Hayrettin PARLAKYILDIZ (Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi Eğitim Fakültesi)
Öğr. Gör. Yusuf ÇOTUKSÖKEN (Yeditepe Üniversitesi)

* Soyisimlerine göre düzenlenmiştir.

İÇİNDEKİLER

AÇILIŞ KONUŞMALARI

Prof. Dr. Ali GÜLTEKİN
Eskişehir Osmangazi Üniversitesi Fen Edebiyat Fakültesi Karşılaştırmalı
Edebiyat Bölümü Bölüm Başkanı ve Sempozyum Düzenleme Kurulu Başkanı 13

Prof. Dr. Hasan GÖNEN
Eskişehir Osmangazi Üniversitesi Rektörü ve Sempozyum Onursal Başkanı 17

BİLDİRİLER

Prof. Dr. Nuran ÖZYER
Aytül Akal'ın İki Dilli Kitaplarında Kültürel Karşıtlıkların Rolü ve Aytül Akal Almanya'da 21

Dr. Nilay YILMAZ, Yazar Çiğdem GÜNDEŞ, Yazar Mavisel YENER
Aytül Akal'ın Yazın Yelpazesinde İşbirliği 29

Yazar Erol BÜYÜKMERİÇ
Aytül Akal ile Mavisel Yener'in Ortak İzlek Üzerinde Ürettikleri Şiirlerin Anlam Evreni 43

Prof. Dr. Ali GÜLTEKİN, Arş. Gör. Betül Havva YILMAZ
Türk Çocuk ve Gençlik Edebiyatı'nda Postmodern Dönemden Bahsedilebilir Mi:
'Kırmızı Şemsiye' Örneği 51

Prof. Dr. Hasan ERKEK
Aytül Akal'ın Oyunlarında Düşsel (Fantastik) Olan 59

Yrd. Doç. Dr. Fesun KOŞMAK
Aytül Akal'ın "Uzaylı Çocuk Masalları" Dizisinde Klasik Masal ile Çağdaş Masal İlişkisi 65

Yrd. Doç. Dr. Namık Kemal ŞAHBAZ
Çocuğun Psiko-Sosyal Gereksinimleri Açısından Aytül Akal'ın Süper Gazeteciler
Roman Dizisinin Çözümlenmesi 71

Prof. Dr. Nazire AKBULUT
Burjuva Sistemini Destekleyen Edebi Tür: Polisiye Aytül Akal'ın "Süper Gazeteciler" Serisi 83

Doç. Dr. Beyhan ASMA
Anton Çehov ve Aytül Akal'ın Eserlerinde Çocuk 91

Yrd. Doç. Dr. Namık Kemal ŞAHBAZ, Yrd. Doç. Dr. Mehmet GÜNGÖR
Çocuk Hakları Bağlamında Aytül Akal'ın Süper Gazeteciler Roman Dizisinin Çözümlenmesi 97

Arş. Gör. Veysel LİDAR
Aytül Akal'ın "Doğum Günü" Serisindeki Kitapların Estetik Açıdan İncelenmesi 105

Yrd. Doç. Dr. Farzaneh DOULATABADİ
Aytül Akal'ın Hikâyeleri ve Farsça Çevirilerinin Bir Değerlendirilmesi 109

Öğr. Emel AYDIN
Aytül Akal'ın Öykülerinde Eski Nesil-Yeni Nesil Çatışması Bağlamında "Genç" İmgesi 113

Öğr. Nazlı KARTKAYA, Öğr. Semiha ÖZBAYAR
Aytül Akal'ın Kızım, Ben Çocukken ve Oğlum, Ben Çocukken Adlı Eserlerinde Kuşaklararası Bağlamda Anne-Çocuk İlişkisinin Karşılaştırılması 125

Arş. Gör. Arzu YETİM
"Süper Gazeteciler" ve "Dört Kafadarlar Takımı: Süper Star'ın Kolyesi" Adlı Eserlerin Serüven Romanı Bağlamında Karşılaştırılması 139

Eleştirmen Bahri KARADUMAN
Aytül Akal - Mavisel Yener Şiirinde Söz ve Anlam Sanatları 145

Prof. Dr. Müzeyyen BUTTANRI
Aytül Akal'ın Çocuk Oyunlarında Çocukları Hayata Hazırlamaya Yönelik Mesajlar 149

Araştırmacı Yazar Mine HOŞCAN BİLGE
Geceyi Sevmeyen Çocuk'tan Babamın Sihirli Küresi'ne Dil ve Üslûp Değişimleri 155

Arş. Gör. Esra KARAKUŞ TAYŞİ, Arş. Gör. Banu ÖZDEMİR, Arş. Gör. Eda Nur KARAKUŞ AKTAN
Aytül Akal'ın Kitaplarında İşlenen Değerler 161

Yrd. Doç. Dr. İbrahim KIBRIS
Aytül Akal'ın Kitaplarında Yer Alan Bilişsel Öğeler 169

Yazar İncilâ ÇALIŞKAN
Aytül Akal'ın Kardeş İsteyen Çocuk Kitabındaki Masallarda Doğa ve Çevre Algısının İncelenmesi 179

Öğr. Rukiye CABADAN
Aytül Akal'ın Geceyi Sevmeyen Çocuk Adlı Yapıtında Çocuk Eğitimi ve Çocuk Eğitiminde Aile Faktörü 185

Yrd. Doç. Dr. Özlem ÖZEN
Sihirli Kapı Dizisindeki Düşsel Ortamlar 191

Yazar Aysel KORKUT
Aytül Akal Kitaplarında Aile Yapıları 199

Prof. Dr. Tamilla ABBASHANLI-ALİYEVA, Öğr. Gör. Sona Çerkez-KULİYEVA
A. Akal. M. Kaplan ve G. Cengiz'in Eserlerinde Üç Farklı Ana Karakterinin İncelenmesi 217

Yrd. Doç. Dr. Ömer SOLAK
Aytül Akal'ın "Babam Duymasın" Adlı Öyküsündeki Çatışma Yapısının Çocuğa Göreliği 227

Öğretmen Mustafa TAYŞİ
Aytül Akal'ın Öykülerindeki İletiler ve Bu İletilerin Aktarım Biçimi 235

Okutman N. Banu GÜMÜŞTÜS
(Buradaki) "Bir" "İki"Den Büyüktür; Aytül Akal-Mavisel Yener İkilisinin Oluşturduğu Şiirlerdeki Tekliğin Anlatım Zenginliği ve Cümle Sağlamlığı 241

Yazar Hülya SOYŞEKERCİ
Aytül Akal'ın Süper Gazeteciler Romanının Çocuk Gelişimine Katkıları 247

Yazar Hüsnan ŞEKER
Aytül Akal Masallarının Modern Masallardan Farkı 257

Yrd. Doç. Dr. Türkan KUZU
Akal'ın Sağlıklı Çocukları Akal'ın Masallarıyla Çocukta "Sağlık" Bilinci Geliştirme 263

Yrd. Doç. Dr. Şükran KARA
Külkedisi'ni Yeniden Yazma Örneği Sinderella Olmak İsteyen Çocuk'ta Kişilerin İşlevleri 269

Doç. Dr. Birkan KARGI
Aytül Akal ve Frank Wedekind'in Seçili Yapıtlarında Örtük Anlatım ve Leylek Miti 279

Ahmet MOCAN
Aytül Akal'ın Öykü Kitaplarında Yer Alan Değerler 287

Yrd. Doç. Dr. R. Şeyda ÜLSEVER
Aytül Akal'ın "Öğretmenin Sihirli Şapkası" ve "Dedemin Sihirli Dolabı" Öykülerinin İngilizce Çevirilerinin Çeviri Çocuk Edebiyatı Bağlamında İncelenmesi 297

Öğretmen Esengül DAĞ
Aytül Akal'ın Çocuk Romanları "Süper Gazeteciler"de Duygusal ve Toplumsal İletiler 303

Öğr. Tuğçe AYAZ
Aytül Akal'ın "Sıska Kedimin Doğum Günü" Adlı Kitabının Dış Yapı Açısından İncelenmesi 309

Yazar Nevzat Süer SEZGİN
Aytül Akal'ın Kızım Nerdesin, Oğlum Nerdesin, Kızım Ben Çocukken ve Oğlum Ben Çocukken İsimli Yapıtlarında Ergenlik, Çocukluk ve Annelik Durumlarının Çocuk ve Ergenlerin Bilişsel, Duygusal ve Sosyal Gelişimleri Açısından İrdelenmesi 315

Okt. Dr. Mediha MANGIR
Söz Varlığı Açısından Aytül Akal'ın Hikâyelerine Bir Bakış 321

Arş. Gör. Mustafa TÜRKYILMAZ
Aytül Akal'ın Romanlarında Öğretmen 329

Uzm. Psikolog Arzu YILDIRIM
Aytül Akal'ın Eserlerine Psikoloji Penceresinden Bakış 335

Arş. Gör. Ramazan Volkan ÇOBAN
Aytül Akal'ın Eserlerinde Kültür Aktarımı 351

Yrd. Doç. Dr. Eylem SALTIK
Aytül Akal'ın Şiirlerindeki Gizem: Kozmik Âlem 357

Öğr. Ayça KENAR
Bu Canavarlar Başka Canavar: Aytül Akal'ın "Şeker Canavarı", "Uyku Canavarı" ve "Kitap Canavarı" Adlı Eserlerinde Fantastik Öğeler 367

Öğr. Esma SEYHAN
Aytül Akal'ın "Canı Sıkılan Çocuk" Adlı Eserindeki "Sinderella Olmak İsteyen Çocuk" Hikâyesinin Metinlerarasılık Çerçevesinde Yeniden Yazma Bağlamında İncelenmesi 373

Yrd. Doç. Dr. Engin BÖLÜKMEŞE
Aytül Akal'ın Eserlerinde Yabancı ile İlk Karşılaşma 379

Yrd. Doç. Dr. Betül MUTLU, Okt. Nuran BAŞOĞLU
Ekoeleştiri Kuramına Göre Aytül Akal'ın Ağaç Masalları'nda İnsan-Doğa İlişkisi 383

Arş. Gör. Eyup Sertaç AYAZ
Aytül Akal'ın Dilek Ağacı Masalı Üzerine Metindilbilimsel Bir Çözümleme 391

Öğr. Gör. Zeynep ÇİFTÇİ
Aytül Akal'ın Toprak Adlı Öyküsünde Feminist İletiler 401

Yük. Lis. Öğr. Sevda AKTAŞ
Aytül Akal'ın Öykü ve Masallarındaki Eğitsel İletilerin İncelenmesi 407

Yük. Lis. Öğr. Yalçın KARAKAŞ
Aytül Akal'ın "Kızım Ben Çocukken" Adlı Yapıtında Kuşak Çatışması 413

Yük. Lis. Öğr. Şule KOCAOĞLU
Aytül Akal'ın "Kitap Perisi" ve "Yatağın Altındaki Harfler" Adlı Eserlerinde Dil Kullanımı ve Fantastik Öğelerin Yeri 417

Yrd. Doç. Dr. F. Betül ÜYÜMEZ
Aytül Akal'ın Ben Minicik Bir Bebektim Serisinin Çocuk ve Ebeveynlere İletileri Bağlamında Değerlendirilmesi 423

Öğr. İrem TOPRAK
Aytül Akal'ın "Güzel Dünyamıza Masallar" Serisi Kitaplarında İnsan Hakları ve Demokrasi Vurgusu 427

Aynur TANER
Aytül Akal'ın "Oğlum Ben Küçükken","Kızım Ben Çocukken", "Babamın Sihirli Küresi" "Babam Duymasın" ve "Benim Babam Sihirbaz" Adlı Eserlerinde Ergen ve Ebevyen İlişkisinin İncelenmesi 435

Doç Dr. Medine SİVRİ
Aytül Akal Şiirinin Çocuk Gelişimindeki Yeri 439

Doç. Dr. Medine SİVRİ, Öğr. Berkant ÖRKÜN
Aytül Akal'ın Açıl Kapı Açıl Adlı Eserine Göstergebilimsel Bir Yaklaşım 457

Öğretmen Nevim METİN
Aytül Akal'ın Eserlerine Çocuk Gözüyle Bakış 483

Büşra SALTIK
Aytül Akal'ın "Rengini Arayan Top" Adlı Eserinde Eğitsel İletiler 519

Yrd. Doç. Dr. Kader SÜRMELİ, Ziya SÜRMELİ
"Babamın Sihirli Küresi" Kitabının Biçimsel Yönden İncelenmesi 535

Dr. Deniz MELANLIOĞLU
Estetik Dinleme Stratejilerinin Türkçe Dersinde Kullanımına İlişkin Bir Uygulama Örneği: Canı Sıkılan Çocuk 541

Doç. Dr. Hikmet ASUTAY, Ayşe ÇİFTÇİ
Türk Çocuk ve Gençlik Yazınında Gelişen Fantastik Kavramı 547

Arş. Gör. Hülya DEMİR
Aytül Akal'ın 0-6 Yaş Düzeyi Öykü Kitaplarının İllüstrasyonlarına Pedagojik Bir Bakış: Resim-Metin İlişkisinin Sanat-Eğitimsel Açıdan İncelenmesi 555

Doç. Dr. Medine SİVRİ
Eskişehir Osmangazi Üniversitesi Fen Edebiyat Fakültesi Karşılaştırmalı Edebiyat Bölümü V. Ulusal Çocuk ve Gençlik Edebiyatı Yaşayan Yazarlar Sempozyum Dizisi "Çocuk ve Gençlik Edebiyatında Aytül Akal Sempozyumu" Sonuç Bildirgesi 563

Aytül Akal Sempozyumu'nun Düşündürdükleri
Eskişehir Osmangazi Üniversitesi Fen Edebiyat Fakültesi Karşılaştırmalı Edebiyat Bölümü V. Ulusal Çocuk ve Gençlik Edebiyatı Yaşayan Yazarlar Sempozyum Dizisi "Çocuk ve Gençlik Edebiyatında Aytül Akal Sempozyum" Genel Değerlendirmeler 567

Aytül AKAL
Teşekkür 571

AÇILIŞ KONUŞMALARI

Prof. Dr. Ali GÜLTEKİN

(Eskişehir Osmangazi Üniversitesi Fen Edebiyat Fakültesi Karşılaştırmalı Edebiyat Bölümü Bölüm Başkanı ve Sempozyum Düzenleme Kurulu Başkanı)

Sayın Valim,
Sayın Rektörüm,
Sayın Dekanım,
Sayın Meslektaşlarım,
Saygıdeğer Katılımcılar,
Sevgili Öğrenciler ve Basın.

Karşılaştırmalı Edebiyat Bölümü'nün düzenlediği "V. Ulusal Çocuk ve Gençlik Edebiyatı Yaşayan Yazarlar Sempozyum Dizisi: Çocuk ve Gençlik Edebiyatında Aytül Akal Sempozyumu"na hoş geldiniz.

Bu sempozyumu düzenlemekteki amacımız, Türk Çocuk ve Gençlik Edebiyatı'na hizmet veren yazarları yaşarken akademik bağlamda onurlandırmak, eserlerini değişik yönleriyle irdelemek, çocuk ve gençler için yazan yazarları ve okurları bu alanın uzmanlarıyla bilimsel ortamlarda bir araya getirmek, çocuk ve gençler için edebi ve estetik değeri yüksek, antiotoriter ve antididaktik bir anlayışla ve görelik ilkesine uygun olarak kaleme alınan daha nitelikli yapıtların üretilmesi adına Türk Çocuk ve Gençlik Edebiyatı'nın sürekli gündemde kalmasını sağlamak, yetkililer ile ilgililerin bu alana ilgisini çekmektir. Zira biz eğitimciler biliyoruz ki, çocuk okuru olmayan bir toplumun yetişkin okuru da olmaz. Bu nedenle, bize düşen en önemli görevlerden biri, her yönden gelişmiş sağlıklı bir toplum yaratmak için okul öncesi dönemden başlayarak, çocuk ve gençleri nitelikli yapıtlarla buluşturmak üzere yazar, çizer, yayıncı ve okurları bilimsel ortamlarda bir araya getirmektir.

09-11 Mayıs 2012 tarihleri arasında gerçekleştirilecek olan "Çocuk ve Gençlik Edebiyatı'nda Aytül Akal Sempozyumu", Eskişehir Osmangazi Üniversitesi Karşılaştırmalı Edebiyat Bölümü tarafından iki yılda bir düzenlenen "Ulusal Çocuk ve Gençlik Edebiyatı Yaşayan Yazarlar" sempozyumlar dizisinin beşincisini oluşturmaktadır. Önceki sempozyumlar, 2001 yılında Gülten Dayıoğlu, 2005 yılında Muzaffer İzgü, 2007 yılında Ayla Çınaroğlu ve 2010 yılında yazar Gülsüm Cengiz adına düzenlenmiştir. Şu ana değin yapılmış olan tüm sempozyumların bildiri kitapları da gerek üniversitemiz gerekse yayınevleri tarafından basılarak katılımcılara ulaştırılmıştır.

Türkiye'deki çocuk ve gençlik edebiyatı gelişmiş ülkelerdeki çocuk ve gençlik edebiyatı ile karşılaştırıldığında bilimsel anlamda "yeni" bir uğraş alanıdır. Geçmiş yıllarda edebiyatımızda yer alan çocuk ve gençlik edebiyatı eserlerinin ilk örnekleri genellikle, yabancı dillerden dilimize çevrilen kitaplardan oluşmakta iken, Cumhuriyetin ilanıyla birlikte, gençlerin eğitim ve öğretimi öncelikle ele alınmış, bu bağlamda çocuk kitapları da genel anlamda didaktik bir anlayışla yayınlanmaya başlanmıştır. Ülkemizde çocuk ve gençlik edebiyatı, 60'lı yıllardan başlayarak, 70'li yıllar boyunca, eğitimcilerin, yazarların ve yayıncıların sürekli tartıştıkları güncel bir alan haline gelmiştir. 80'li yıllarda kısa adı IBBY olan Uluslararası Çocuk ve Gençlik Kitapları Enstitüsü'nün Türkiye'deki bürosunun açılması, Çocuk

Vakfı'nın kurulması bu konudaki önemli gelişmelerdir. Kültür Bakanlığı'nın teşvikleri, yayınevlerinin çocuk yayınlarına yönelik uğraşları, Çocuk Vakfı, Çocuk ve Gençlik Yayınları Derneği, kısa adı ÇİKEDAD olan Çocuk ve İlk Gençlik Kültürü ve Edebiyatı Araştırmacıları Derneği, aynı şekilde kısa adı ÇOGEM olan Çocuk Gelişim Danışmanlığı Merkezi gibi derneklerin ve üniversitelerin bu alanla yakından ilgilenmeye başlaması Türk Çocuk ve Gençlik Edebiyatı'nın hızla ivme kazanmasına büyük katkısı olmuştur.

Ancak, 2000'li yıllarda hala ülkemizde çocuk ve gençlik edebiyatı konusunda bilgi sahibi olan, çocuk kitaplarını inceleyecek, eleştirecek, yayına hazırlayacak, hatta bu konuda eser vermek isteyenleri eğitecek ve yönlendirecek, kısacası; bu uğraş alanını bilimsel olarak ele alan resmi bir kurum ve kuruluşun olmaması çocuk ve gençlerimiz adına düşündürücüdür.

Bugün, Türk Yüksek Eğitim sistemi içerisinde yetmişe yakın Eğitim Fakültesi'nde bulunan Sınıf, Okul Öncesi, Türkçe Öğretmenliği ve Türk Edebiyatı Eğitimi Programları ile İşitme Engelliler Programları gibi öğretmenlik programlarında haftada 3 saat Çocuk Edebiyatı dersleri okutulmaktadır. Bu dersin söz konusu programlara konulmasının öncelikli amacı, öğretmen adaylarının Türk Çocuk ve Gençlik Edebiyatı, yazarları, yazarların eserleri, eserlerin türleri hakkında bilgi edinimelerinin sağlanmasıdır. Bir diğer amacı ise, çocuk ve gençlerde kitap sevgisi ve okuma kültürü oluşturmak için öğretmen adaylarına kazandırılması gereken bilgilerin sunulmasıdır. Çocuk ve gençlerin özellikle öğretmenler tarafından okul öncesi dönemden itibaren nitelikli yayınlarla buluşturulmasının sağlanması için öğretmen adayların öğrenim yıllarında söz konusu dersler ile bilinçlendirilmesi gerekir. Biliyoruz ki, bir toplumun kalkınması öğretmenlerinin iyi yetiştirilmesi ile doğru orantılıdır. Onlardır insanı yaratıcı ve üretken kılan. Onlardır düşünen bireylerin yetişmesine olanak sağlayan. O nedenle bu özelliklere sahip olmasını istediğimiz öğretmenlerin öğrencilik yıllarında iyi yetişmiş çocuk ve gençlik edebiyatı uzmanları tarafından yetiştirilmesi son derece önemlidir.

Her ne kadar eğitim fakültelerinin 1998 yılındaki yeniden yapılandırılması esnasında, söz konusu öğretmenlik programlarına çocuk edebiyatı dersleri çocuk edebiyatı şeklinde yerleştirilmişse de, ne yazık ki bu programlara konulan çocuk edebiyatı derslerini yürütecek öğretim elemanlarını yetiştiren bir yüksek öğretim kurumunun kurulması ya da bu öğretim elemanlarını yetiştirecek programların açılması gözden kaçmıştır. Bu durumu fark eden üniversitemiz, bu açığı kapatacak girişimde bulunmuş ve 2003-2004 eğitim öğretim yılında üniversitemiz Fen Edebiyat Fakültesi çatısı altında bir Çocuk ve Gençlik Edebiyatı Bölümü açılması planlanmış, ancak dönemin Yüksek Öğretim Kurumu yöneticileri o dönemde sadece Karşılaştırmalı Edebiyat Bölümü içerisinde Çocuk ve Gençlik Edebiyatı Yan Alan Programı'nın açılmasına izin vermiştir. Bugüne değin söz konusu bölüm Türk Yüksek öğretim sistemi içerisinde açılması çeşitli nedenlerle ne yazık ki gerçekleştirilememiştir. Ancak burada siz saygı değer akademisyen, yazar, çizer ve yayıncılara bir müjde vermek isterim. Sayın Rektörümüz Prof. Dr. Hasan Gönen işin önemine inanarak rektörlük seçim öncesi bunu programına almış ve Çocuk ve Gençlik Edebiyatı Bölümü'nün yaşama geçirilmesi için gerekli çalışmaların başlatılmasını istemiştir. Sayın Rektörümüze çocuk ve gençlerin eğitimine, öğretmen aday ve öğretmenliklerin, çocuk ve gençlik edebiyatı konusunda bilgilenme ve bilinçlendirme, Türkiye'nin geleceği olan çocuk ve gençler için nitelikli kitapların okurlarına ulaştırılmasında önemli köprü görevi görecek öğretmen adaylarını yetiştirecek, öğretim elemanlarının eğitim göreceği bir bölümü Türk yüksek öğretimine kazandıracağı için geleceğimiz adına sonsuz şükranlarımı sunarım.

Bu etkinliğin yaşama geçmesinde katkısı olan sayın rektörümüz Prof. Dr. Hasan Gönen'e, katkılarını her zaman yanımızda gördüğümüz Büyükşehir Belediye Başkanı Sayın Yılmaz Büyükerşen'e, Tepebaşı Belediye Başkanı Sayın Ahmet Ataç'a, ve Odunpazarı Belediye Başkanı Sayın Burhan Sakallı ile ana sponsorumuz Tudem Yayınları'na, yine sempozyumun gerçekleşmesinde büyük emeği geçen tüm Karşılaştırmalı Edebiyat Bölümü öğretim elemanlarına ve çok değerli öğrencilerimize sonsuz teşekkürlerimi ifade etmek isterim. Burada adını sayamadığım, ama bu sempozyumun gerçekleşmesine birebir katkısı olan herkese teşekkürü borç biliyorum.

Değerli katılımcılar, sempozyum birinci gün saat 10.30'da başlayacak, üç gün boyunca üç ayrı salonda paralel oturumlar halinde devam edecektir. 10 Mayıs Perşembe günü öğleden sonra saat 14:00 şehir içinde tarihi ve turistik mekanlara bir gezi düzenlenecektir. 11 Mayıs Cuma günü sunulan bildirilerin ardından, saat 15.30 da yapılacak genel değerlendirme oturumuyla sempozyumumuz sona erecektir.

Değerli katılımcılar, sempozyumumuza katılan ve bizleri onurlandıran siz konuklarımıza tekrar hoş geldiniz diyor ve verimli bir sempozyum geçirmeniz dileğiyle sizleri selamlıyorum.

Prof. Dr. Hasan GÖNEN

Eskişehir Osmangazi Üniversitesi Rektörü ve Sempozyum Onursal Başkanı

Üniversitemiz Fen Edebiyat Fakültesi Karşılaştırmalı Edebiyat Bölümü'nün gerçekleştirdiği "Ulusal Çocuk ve Gençlik Edebiyatında Aytül Akal Sempozyumu"na yurt içindeki üniversitelerden gelerek, gerek bildiri, gerekse dinleyici olarak katkıda bulunacak tüm katılımcılara hoş geldiniz diyor, siz saygıdeğer konukları saygı ve sevgiyle selamlıyorum.

Geleneksel hale gelen "Ulusal Çocuk ve Gençlik Edebiyatı Yaşayan Yazarlar Sempozyum Dizisi"nin amacı, Türk Çocuk ve Gençlik Edebiyatı'nın gündemde kalmasını sağlamaktır. Söz konusu disiplinin hem ulusal bağlamda gelişmesine katkıda bulunmak, hem de özellikle bu alana hizmet vermiş ve vermekte olan çocuk ve gençlik edebiyatı yazarlarını onurlandırarak onları bilim adına ölümsüz kılmaktır. Sempozyuma kendi üniversitemizin dışında 28 farklı üniversiteden 62 akademisyen, 14 yazar ve 8 öğretmen katılmaktadır. Böyle anlamlı bir etkinlik çerçevesinde bu sempozyuma katılarak katkı sağlayan siz saygıdeğer konuklarımızı üniversitemizde ağırlamaktan dolayı büyük onur duyduğumu da ayrıca belirtmek isterim.

Türk kültür, sanat ve edebiyatını yurt dışında tanıtmayı, yine aynı şekilde söz konusu disiplinlerde yabancı ülkelerde meydana gelen değişim ve gelişimleri Türk insanına kazandırmayı kendine amaç edinen Karşılaştırmalı Edebiyat Bölümü, Türk Çocuk ve Gençlik Edebiyatı'nın gelişmesi için de şimdiye değin ülkemizin saygı değer yazarları Gülten Dayıoğlu, Muzaffer İzgü, Ayla Çınaroğlu ve Gülsüm Cengiz adına dört sempozyumu başarıyla düzenlemişler, şimdi de beşincisini yazar Aytül Akal adına düzenlemektedir.

Türk Çocuk ve Gençlik Edebiyatı'na büyük katkılar sağlayan değerli yazarlarımızın eserlerini, çocuklarımızın, velilerinin ve öğretmenlerinin daha yakından tanımasını sağlamak demek, onların, yazarlarımızın düşün dünyalarına girmesine yardımcı olmak, yazarı ve okuru bilimsel bir ortamda buluşturmak, yazarlarımızı yaşarken kalıcı kılmak demektir. Yazarlarımızın ileride daha nitelikli eserler ortaya koymalarını teşvik etmek için de, bu türlü etkinliklerin itici birer güç olacağı kanısındayım. Bunun da, Türk edebiyatının gelişimi için son derece önemli olduğunu düşünüyorum. Biz biliyoruz ki, geçmişini bilmeyen bir toplumun bireyleri geleceğini şekillendirme ve yapılandırmada çok başarılı olamazlar. Ulu Önder Atatürk'ün işaret ettiği gibi, muasır devletler seviyesine ulaşmak, ancak ve ancak iyi yetişmiş bireylerle olasıdır. İyi yetişmiş bireylerin oluşması ise, okulda aldığı eğitimin yanında okul dışında edindiği birtakım kazanımlarla gerçekleşir. Bir ülke, küçük yaşlardan itibaren insanlarını edebiyat ve sanat ile ne denli iç içe tutabiliyor ve ne denli onlarda sanata, edebiyata ve özellikle de kitaba karşı bir kültür oluşturabiliyorsa, o ülke insanlarının geleceğini şekillendirmede ne denli yaratıcı oldukları hepimizin malumudur. Gelişmiş ülkelerin kalkınmışlığı, hepimizin bildiği gibi, o ülke bireyle-

rinin sanata ve edebiyata bakış açılarıyla da yakından ilgilidir. Edebiyat ve sanat kültürü edinimleriyle iç içe yaşamak, bireylerin yaşama bakışlarını değiştirebileceği gibi, kendi dışlarındaki dünyayı daha farklı algılamalarına da yardımcı olacaktır.

Değerli Konuklar, bu sempozyumun gerçekleşmesinde katkısı olan herkese ayrı ayrı teşekkür ediyorum. Sempozyum sonunda üniversitemiz ve şehrimizden güzel duygularla ayrılmanızı temenni ediyor ve düzenleyeceğimiz diğer etkinliklerde sizleri yeniden aramızda görmek ümidiyle saygılarımı sunuyor, çalışmalarınızda başarılar diliyorum.

BİLDİRİLER

AYTÜL AKAL'IN İKİ DİLLİ KİTAPLARINDA KÜLTÜREL KARŞITLIKLARIN ROLÜ VE AYTÜL AKAL ALMANYA'DA

Prof. Dr. Nuran ÖZYER
Hacettepe Üniversitesi

ÖZET

100 den fazla kitap yayınlamış olan Aytül Akal'ın kitaplarından bazıları yurt dışında yabancı dillere çevrilmiş ya da iki dilli yayınlanmıştır. Örneğin, sekiz masal kitabı TEDA projesi desteği ile Almanya'da Talisa Verlag tarafından Almanca/Türkçe, üç masal kitabı yine aynı yayınevi tarafından Almanca/İspanyolca olarak, En Matrak Canavarlar dizisinin iki kitabı da yine Almanya'da Edition Orient Verlag tarafından yayımlanmıştır. Dört öykü kitabı Farsçaya çevrilerek İran'da, Sihirli Kapı dizisinin dört kitabı Bulgarcaya çevrilerek Bulgaristan'da, 2003 yılında İngiltere'de yayımlanan "Lines in the Sand" antolojisinde yer alan bir öyküsü de 2007 yılında Amerika'da 5. sınıf ders kitabına alınarak yayımlanmıştır. Ayrıca kitaplarının bazıları e-book olarak Avusturya'da da yayımlanmıştır.

Bu çalışmada Aytül Akal'ın Almanya'da öncelikle Türk çocukları düşünülerek yayımlanan iki dilli kitaplarını ve bu kitaplardaki birbirine yabancı iki toplumun kültürel farklılıklardan dolayı çeviri metinlerinde ya da orijinal metinlerde yapılan değişiklikleri ve daha sonra da yazarın kitaplarının Almanya'da algılanmasını irdelemeye çalışacağım.

İki dilli kitaplar çeviri kitabı değildirler. İki dilli kitaplarda hem kaynak hem de erek dil yani iki farklı dil bir arada kullanılmaktadır.

Almanya'da ilk olarak 70'li yıllarda Jugend und Volk Yayınevinin öncelikle yabancı işçi çocukları için (Türk, Yunan, İtalyan, Romen, İspanyol gibi) yayımlamaya başladığı iki dilli kitaplar önceleri çocukların yabancı dil öğrenimini engelliyor diye düşünüldüğü için pek rağbet görmemiş, hatta bu kitaplara şiddetle karşı çıkılmış ama daha sonra Ellermann, Ravensburg, Ararat, Orient, Anadolu ve Talisa gibi Yayınevlerinin çabalarıyla günümüzde sayıları giderek artan bir biçimde yayınlanmaya başlanmıştır.

Günümüz Almanya'sında sayıları 3 milyonu geçen Türklerin çocuklarının bugün hala ne Türkçeyi ne de Almancayı tam olarak bilip konuşamamaları, Türkler için iki dilli ders ve okuma kitaplarının yayınlanmasının en önemli nedenlerindendir. Almanya'da doğan ve evlerinde Türkçe konuşulan bu çocukların çoğu Almancayı, sokakta, kreşlerde ve okulda öğrenmektedirler. Ana dili ve toplum dili farklı olan bu çocuklar yaşadıkları yabancı topluma uyum sağlamak için toplum dilini, ulusal kimliklerini kazanmak ve kaybetmemek için de ana dilini öğrenmek zorundadırlar. Eskiden geçerli olan iki dilliliğin çocukları olumsuz etkilediği, iki dili de tam öğrenemedikleri savı günümüzde tamamen

olmasa da geçerliliğini kaybetmiştir. Hatta günümüzde iki dilde düşünen, iki dili konuşan çocukların tek dilli çocuklara göre daha başarılı oldukları bile kanıtlanmıştır.

Sonunda bunu fark eden ve kabullenen yayıncılar özellikle 2000'li yıllardan itibaren öncelikle yabancı çocuklar için iki dilli ders ve okuma kitaplarını giderek artan bir biçimde yayımlamaya çaba göstermektedirler.

Aytül Akal'ın 8 kitabını yayınlayan Talisa Yayınevi'nin sahibi Aylin Keller "yurtdışında yaşayan çocuklarımız ne yazık ki çok değişik nedenlerden dolayı anadillerini iyi konuşamamaktadırlar. Küçük yaşta öğrenmenin kolaylığını da hesap ederek, çocuklarımızın zevkle okuyup, dinleyebilecekleri iki dilli kitaplar yayınlayarak, bu eksikliği bir ölçüde hedeflemekteyiz" derken, düşüncelerinde hiç de haksız değildir (http:www.okudumyazdim.net/cocuklara-iki-dilli-kitap 12.01.2012).

Almanya'da yayımlanan iki dilli kitapları incelediğimizde, iki türde örnekler görmekteyiz: Birinci türde olanlar, Almanya'da yaşayıp iki dile de hâkim olan yazarların bizzat kendilerinin iki dilde yazdığı kitaplardır, ki bunların sayıları maalesef çok fazla değildir.

İkinci türde olan örnekler ise, Almanya'daki yayınevlerinin Türkiye'de basılan Türkçe kitapları alıp, Almancaya çevirisi yaptırılarak - yaşıyorsa yazarla birlikte iletişime geçilmek suretiyle - iki dilde yayınladıkları kitaplardır ve bu alanda Aytül Akal özellikle masalları ile yurt dışında yaşayan Türk çocuklarının ana dillerini geliştirme projesi kapsamında Almancaya çevrilen iki dilli kitapları ile Çocuk ve Gençlik Edebiyatı yazarlarımız içinde önemli bir yer tutmaktadır

Burada Aytül Akal'ın Almanya'da yayınlanan iki dilli kitaplarında çeviri karşılaştırması ya da çeviri eleştirisi yapmayacak olsam da yine de iki dilde hazırlanan bu kitaplardaki metinleri orijinali ile karşılaştırıp, farklı toplumlara has kültürel özellikler nedeniyle orijinal metinlerde oluşan biçim ve içerik değişikliklerini irdelerken çeviri incelemesi de mecburen sürekli arka planda olacaktır.

Günümüzde çeviri bilim konusunda çok çeşitli görüşler vardır. Çeviri orijinalinden bağımsız bir üründür diye düşünenler, hedef dil ve kültüre yabancı olan unsurların çeviri metninden çıkarabileceğini savunurlarken, çevirinin kaynak metne sadık kalınıp, kültürler arasındaki farkın mümkün olduğunca orijinal metne sadık kalınarak aktarılması gerekliliğini savunanlar da vardır.

Çeviri ile ilgili farklı görüşleri tartışmak burada konumuz değil, fakat çocuk edebiyatı çevirisinin çeviri bilimi içinde yetişkin edebiyatı çevirisinin yanı sıra kendine özgü özellikler içeren ayrı bir alan olduğunu da belirtmenin yararı olduğunu düşünüyorum.

Zira çocuklar için okuduğu kitabın yazarı, çeviri olup olmadığı, çevirmeni, yayınevi ya da çevirinin başarılı yapılıp yapılmadığı hiç önem taşımaz. Onlar için önemli olan okudukları metindir. Kitabı beğenirse okur, beğenmezse okumaz, bırakırlar. Bu nedenle çocuk kitabı yazan yazarın olduğu kadar kitabı yabancı bir dile çevirecek olan çevirmenin işi de kitabı çocuğa aldırıp okutmak adına hiç de kolay değildir, zira yabancı dilden yapacağı çeviri ile çocuğu, kendi kültüründen çok farklı, bambaşka bir kültür ve dünya ile üstelik o kültüre yabancılaştırmadan tanıştıracaktır.

Bu nedenle çocuk edebiyatı çevirileri genellikle bu konuda uzman Shavit'in de dediği gibi "bir metin çocuklara izin verilen ya da yasaklanan şeylere uygun değilse, ya da metin çevirmene göre çocuklar tarafından anlaşılmayacaksa çoğu kez büyük değişikliğe uğrar" (Shavit, 1991: 23).

Çocuk edebiyatı çevirilerinin iki farklı toplumun arasında var olan kültürel farklılıklarından dolayı çevirmeni ve yayınevi tarafından kitabın içeriği, dili ve hatta biçiminde çeşitli müdahalelere maruz kalması çok doğaldır. Bu müdahaleler kaynak metin ile çeviri metnin ait olduğu toplumların arasında kültürel farklılıkların çok fazla olduğu durumlarda kendilerini daha çok hissettirirler.

Bu bağlamda Aytül Akal'ın Almanca'ya çevrilmiş olan masallarından **Yaramaz Trafik Lambası** ile **Koca Sesli Uyku Canavarı** adlı Almanca'ya çevrilip iki dilde basılan kitaplarını örnek alarak, farklı toplumlara özgü kültürel karşıtlıklardan dolayı kitapların çevirilerinde zorunlu olarak ve tabii ki yazara da danışılarak kitapların biçim ve içeriğine yapılan çeşitli müdahaleleri göstermek istiyorum.

Örnek olarak ele aldığım kitaplar resimli masal kitabı oldukları için öncelikle Almanca çevirilerinde yapılmak zorunda kalınan biçimsel müdahalelerden söz etmek istiyorum.

Uçanbalık Yayınevi tarafından 1997 yılında yayınlanan **Yaramaz Trafik Lambası** Ayla Delibaş Yetkin tarafından resimlenmiş olup, dört yol kesiminde dururken bir gün canı sıkılıp macera yaşamak isteyip, lambaları canının istediği gibi yakıp söndürerek yaya ve taşıtları zor durumda bırakan bir trafik lambasının, sonunda tamircilerin "yine bozulursa o zaman değiştiririz" sözleri üzerine bir daha yaramazlık yapmamaya karar vermesi anlatılmaktadır.

Her iki topluma özgü kültürel karşıtlıklardan dolayı sanki farklı iki kitap okuyormuşuz duygusu iki dilli kitabın dış kapağından başlamaktadır.

Şöyle ki: Türkçe ve iki dilli masal kitabının kapağında tamamı ile farklı iki resim ile karşılaşmaktayız. 16 sayfalık Türkçe kitabın kapağında açık mavi bir fonda başında bir şapkası ile resimlenen trafik lambasının yaramaz sıfatına hiç de yakışmayan hatta yorgun, bezgin bir duruşu vardır.

Talisa Yayınevi tarafından 2008 yılında Dr. Meltem Avcı-Werning tarafından yine 16 sayfa olarak Almanca'ya çevrilen, Serap Deliorman tarafından resimlenen kitabın kapak renkleri ise yeşil ve kırmızı olup palyaçoya benzetilen, üstelik yanında duran iki muzır çocukla resimlenen trafik lambası daha kapağında tam da masalın adına yakışır bir biçimde yaramaz mı yaramaz durmaktadır.

Türkçe kitabın ilk sayfasındaki resimde yine açık bir arka fonda, trafik lambası dört yol ağzında başında şapkası ile sakince durmakta ayrıca caddede yürüyen birkaç insan ve iki araba yer almaktadır.

İki dilli kitapta ise rengârenk bir arka fonda yaramaz trafik lambası tipik Almanya caddelerinden birinde durmaktadır. Neşeli bir insan topluluğu, palyaço görünümlü trafik lambası ve en önemlisi de bizde olmayıp Almanya'da olmak zorunda olan bisiklet yolu ve oradan bisikletiyle geçen kask takmış bisikletli bir çocuk resmi.

Türkçe kitabın dördüncü sayfasındaki resim, dört yolda bekleyen insanlarının giyimleri, duruşları, yorgun ve ciddi yüz ifadeleri ile 90'lı yılların tipik Türkiye'sini göstermektedir. İki dilli kitabın dördüncü sayfasındaki resimde ise arabalar, insanların giyimleri, çocukların yüzlerindeki mutlu ve neşeli ifade, hatta cadde kenarında duran dükkânlar bile çok farklıdır. Yine tipik bir Almanya caddelerinden birisidir resimlenen.

Her iki kitabın altıncı sayfasına baktığımızda yine biçimsel öğelerdeki kültürel farklılıklardan dolayı oluşan karşıtlıkları görmek mümkün:

Orijinal kitapta açık bir fonda sadece trafik lambası ve onu tamir etmeye çalışan iki mutsuz işçi.

İki dilli kitapta ise palyaço kılığında, biraz şaşkın da olsa yaramaz trafik lambası, dükkanlar, bisikletle bisiklet yolunda geçen bir kız, caddede babasının elinden tutup geçen bir kız çocuğu, üç tane işçi tulumları içinde yüzlerinden zevkle çalıştığı belli olan işçi ve arka fonda yine tipik Almanya evleri.

Yaramaz trafik lambasının canının sıkılıp da eğlenmek için her yöne doğru yeşil ışığını yaktığı sekizinci sayfadaki resimlerde de aynı içeriğin yine Türk ve Alman toplumunda var olan kültürel farklılıklardan dolayı farklı resimlendiği iki kitap vardır okurun karşısında:

Türkçe kitapta, başında şapkası, yüzünde mutsuz ifade ile trafik lambası ve ışıkları yanlış yakmasının neden olduğu çarpışarak kaza yapmış iki eski araba.

İki dilli kitapta ise aynı sahne, yaptığı yaramazlıktan dolayı muzırca gülen trafik lambası, bisiklet yolundan geçen çocuk ile yayaların trafik lambasının kural dışı davranışları karşısındaki şaşkınlığı ile resmedilmiştir.

Şoför ve yayaların eğlenen trafik lambasının aksine kızgınlıkları, öfkeleri bile her iki kitapta farklı çizilmiştir.

Trafik lambası ise Türkçe kitaptaki donuk, yaramazlıkla ilgisi olmayan lambanın aksine, palyaço kılığında, yaptığı yaramazlığı ve bunun sonucu ne kadar çok eğlendiğini belli eder bir biçimde gülmekten ölmektedir sanki sonraki sayfalarda işçilerin aralarında geçen "tamir etmenin yararı olmazsa kaldırılıp atılmalı" cümleleri karşısındaki şaşırmış ve korkmuş ifade iki dilli kitapta çok daha fazla belirgin resmedilmiştir (s.10,11).

Kitapların son sayfalarında trafik lambasının kaldırılıp atılmaktan korkup da artık hep önce yeşil sonra sarı ve daha sonra kırmızı ışığını yaktığını gösteren resimler de tamamen farklıdır:

Türkçe kitapta yaramaz hali ile uslanmış hali arasında hiç fark olmayan trafik lambası ve kaldırımda bir çocuk ve iki kadın resmedilirken, iki dilli kitapta akıllanmış ve düzgün çalışan bir trafik lambası, caddede neşe ve mutlukları yüzlerinden belli olan bir biçimde yürüyen bir sürü çocuk ve arabalar çizilmiştir. Üstelik kırmızı, yeşil, mavi, mor renklerde, rengârenk ve huzur içinde.

Yaramaz Trafik Lambası kitabının yeniden resimlenmesi için yazardan izin alındığını biliyorum. Akal, resimlemedeki iki farklı ülkenin kültürel karşıtlıklardan dolayı ortaya çıkan değişiklikleri aşağıdaki cümlelerle açıklamıştır:

"Almanya'da yaşayanlar, Türkçe kitabın resimlerindeki kendilerine çok yabancı olan özellikleri derhal görebilirler. Bisiklet yolları yok, şoförler emniyet kemeri bağlamamış… Almanya basımında bu tür ayrıntılar yayıncılar tarafından kabul edilebilir kriterler değil. Aileler çocuklarının güvenli seyahat etmelerinden sorumlu olduğu gibi, herkesin kaza sigortası yaptırma zorunluluğu var. Çocukların bisiklete binerken kask kullanmaması, arabaların ön koltuğunda oturması ya da arka koltuğunda emniyet kemeri bağlamadan oturması, bisiklet yollarından gitmeyip caddeye inmesi gibi durumlarda aile kazadan sorumlu tutulabiliyor. Bu nedenle resimlerin ayrıntılarının da toplumun beklenti ve gerekliliklerine uyması gerekiyordu. Kitap yeniden resimlendi."

KOCA SESLİ UYKU CANAVARI

Uçanbalık Yayınları içinde 1998 yılında yayınlanan kitabın Türkçesi ve iki dilli kitap arasında biçim olarak farklılık ilk etapta kitapların boyutundan hemen göze çarpmaktadır. Ayşın Delibaş Eroğlu'nun resimlediği Türkçe kitabın boyutu 15.5 x 19 cm, iki dilli kitabın boyutu ise 21.5 x 21.5 cm dir. İki dilli kitap Fariba Gholizadeh tarafından tamamen farklı resimlenip, Reinhard Fischer'in yaptığı çeviri Almanya'da Edition Orient Yayınevi tarafından 2008 yılında iki dilli olarak yayınlanmıştır.

Dikkati çeken diğer önemli bir ayrıntı ise, iki dilli kitabın arka kapağında Türkçesinde olmayan, kitabın hangi yaş gurubuna uygun olduğunun, dört yaşından büyük çocuklar için diye bir ibarenin olmasıdır.

Kitaplardaki kültürler arası farklılıklardan dolayı oluşmuş olan biçimsel farklılıkların daha ön kapakta başladığını söyleyebiliriz. Ayrıca iki kitabın başlıkları bile farklıdır. Orijinal kitapta başlık **Uyku Canavarı** iken, iki dilli kitapta canavarın çektiği diş ağrısından dolayı çıkardığı korkunç sesleri tonlamak için olsa gerek kitabın adı **Koca Sesli Uyku Canavarı'**dır.

İki kitabın resimlemesinin yine iki topluma özgü kültürel özelliklerden dolayı çok farklı olduğunu hemen görmekteyiz:

Orijinal kitapta başlık büyük harfler ile yazılmış ve puntosu büyüktür. İki dilli kitapta ise başlık küçük harflerle yazılmış olup, puntosu büyüktür. Başlığın küçük harflerle yazılmasının nedeni Almanya'da kitap başlıklarının küçük olarak yazılmasının yaygın oluşundandır.

Türkçe kitabın kapağında bir canavar ve ona yaslanmış bir çocuk görüyoruz. Canavar belki de çocuklara sempatik gelsin diye düşünülmüş olsa gerek mor renkli, koca dişli, kırmızı burunlu, yeşil gömlekli ve mavi bere tarzında bir kukuletası ile insan gibi çizilmiş (çocukların canavardan korkmamaları için olabilir), yanındaki çocuk da canavarın değil de sanki onun dişi ağrıyormuş gibi durmaktadır.

İki dilli kitabın kapağındaki canavar ise kahve renklidir, Türkçe kitaptakinin aksine burnu ve de kukuletası da yoktur. Çocukların ve bizlerin hayal ettiği gibi tipik bir canavardır. Üstelik bir de dişinin ağrıdığını gösteren çiçekli bir bez parçası bağlamıştır yüzüne ve bu resimleme bile canavarı Türkçe kitaptaki kukuletalı, kocaman dişli canavardan daha sempatik kılmaktadır.

Orijinal kitapta canavar dişinin ağrımasına karşın gülüyor gibi çizilmiştir sanki, oysa iki dilli kitapta diş ağrısından dolayı ağlıyordur canavar. Ayrıca üzerinde oturduğu yemyeşil çimenler canavarın Almanya'da olduğunun da kanıtıdır.

Orijinal kitabın iç kapağında sadece canavarın resmi vardır, iki dilli kitapta ise dişi ağrıyan canavarın ve onu tedavi edecek olan diş doktorunu görmekteyiz.

Orijinal kitapta canavarın geceleri dişinin ağrısından dolayı bağırdığı için uyutmadığı meclis üyelerinin uykusuzluktan mecliste uyuduklarını görmekteyiz.

İki dilli kitapta ise ilk iki sayfanın resimlemesi tamamen farklıdır. Canavar yüzüne dişi için bağladığı renkli bez parçası ve giydiği renkli iç çamaşırı ile acı içinde de olsa sevimli bir biçimde çimenlerin üzerinde oturmakta ve ilerde evler uzanmaktadır. Tipik Alman evleri.

Ayrıca iki dilli kitapta orijinal kitapta olmayan, canavar yüzünden uyuyamayan çocuklar, sebzeleri doğrarken uykusuzluktan ayakta uyuyan aşçılar da resmedilmiştir.

Çocukların okulda oturdukları sıraların uzunluğu ve önlük yerine giydikleri farklı giysileri Alman okullarındaki serbest giyim sistemini de gözler önüne koymaktadır.

Orijinal kitapta meclis üyeleri kareler içinde ve sadece başları görünecek şekilde resmedilmişlerdir. Üyelerin tipleri tipik Türk erkek tipidir. Giysileri rengarenktir, iki dilli kitaptaki üyelerin kıyafetlerinin rengi ise lacivert, kahverengi, siyah gibi koyu renklerdir ve kareler içinde resmedilmeleri yerine meclis üyesi olduklarının işareti olan meclis koltuklarında otururken resmedilmişlerdir.

Orijinal kitaptaki meclis üyelerin resimlemeleri tek tip milleti yansıtmasına karşın iki dilli kitaptaki üyelerden örneğin biri sakallıdır, bir diğerinin gözleri çekiktir, muhtemelen Japon ya da Çinlidir. Alman toplumunun çok kültürlülüğü içinde barındıran ülke olduğu belirgin bir biçimde gözler önündedir.

Masalların resimlerinde iki farklı toplumun kültürel karşıtlığından doğan önemli bir farklılığı orijinal kitapta olmayan ama iki dilli kitaptaki çocuğun yanında resmedilmiş köpekle de görmekteyiz. Orijinal kitapta çocuk köpek ile birlikte çizilmemiştir. Çocuk ve hayvan sevgisi, bizde de olmasına karşın Avrupa ülkelerindeki gibi yaygın değildir.

Orijinal kitaptaki çocuğun gözlerinin rengi, genelde Türklere has koyu renk olmasına karşın, iki dilli kitaptaki çocuğun gözleri ise Almana mahsus, mavi renktedir.

Orijinal kitapta canavarı sevimli kılmak uğruna başından çıkarmadığı kukuletası bizde çizilen karikatürlerde genellikle mizah unsuru olarak sık sık kullanılmasına karşın, iki dilli kitapta bu unsur Almanya'daki okur tarafından anlaşılamayacağı için haklı olarak kullanılmamıştır.

Orijinal kitapta diş doktoru kahverengi saçlı ve kahverengi gözlüklü resmedilmesine karşın iki dilli kitapta beyaz saçlı ve gözlüklüdür. Bu da iki farklı kültür insanlarının kafalarında oluşan doktor imgesinin farklılığını göstermektedir.

Masalda diş fırçası fabrikalarından söz edilmesine karşın orijinal kitapta adı geçen fabrikanın resmi yokken, iki dilli kitapta fabrikanın içinin bir bölümü ve bir fabrika işçisi resmedilmiştir. Alman toplumunun teknolojiye verdiği önemim bir göstergesidir bu.

Orijinal kitaptaki resimler bir kompozisyon oluşturacak nitelikte değilken, iki dilli kitaptaki resimler bütün bir sayfayı kaplayacak şekilde ve bir kompozisyon oluşturacak niteliktedir.

Orijinal kitapta kahramanların yalnızca yüzleri çizilmişken, iki dilli kitapta kahramanlar içinde bulundukları çevreyle birlikte resmedilmişlerdir. Bu durum da iki dilli kitaptaki resimlerin kitabın içeriği ile daha uyumlu olduğunu da söyleyebiliriz.

Ayrıca iki dilli kitabın boyutunun ve sayfa adetinin daha fazla olmasının (Türkçe kitap 16, iki dilli kitap 24 sayfa) kitabın resmedilmesine de yansıdığını ve çocukların daha fazla dikkatini çekmesine neden olduğunu da söylemek mümkün.

Ama en önemlisi de orijinal kitaplardaki resimleme ile iki dilli kitaplardaki resimlemeler incelendiğinde Aytül Akal'ın o hemen fark edilmeyen mizah yönünün iki dilli kitaplardaki çizimlerle çocuğa çok daha iyi yansıtılmış olduğunu rahatlıkla söyleyebilirim.

Toplumlar arası kültür farklılıklarından kaynaklanan karşıtlıkların iki dilli kitapların yalnız çevirilerindeki dil ve biçimsel anlamda değişikliklere değil, aynı zamanda orijinal kitabın metinlerinde de değişikliğe neden olabilmektedir. Tabii ki, çevirmenin ya da yayınevinin kitabın yazarından izin alması şartıyla.

Toplumlar arası kültürel karşıtlıklardan dolayı yapılan çevirilerde orijinal kitapların değişen metinleri için en belirgin örnekler iki dilli kitapların dilsel açıdan karşılaştırılması ile olanaklıdır. Bu konu ile ilgili burada iki kitaptan birkaç örnek vermekte yarar görüyorum.

Örneğin, **Yaramaz Trafik Lambası** adlı kitapta Türkçe orijinalindeki "Kalabalık iki caddenin kesiştiği bir dört yol ağzında, taşıtlara ve yayalara yol gösteren bir trafik lambası varmış. Bu trafik lambası taşıtlara yeşil ışık yakınca, karşıdan karşıya geçmek isteyen yayalara kırmızı ışık yakarmış" (s. 3) cümlesi iki dilli kitapta "Kalabalık iki caddenin kesiştiği bir dört yol ağzında, taşıtlara ve yayalara ne zaman geçeceklerini gösteren bir trafik lambası varmış. Bu trafik lambası yayalara yeşil ışık yakınca taşıtlara kırmızı ışık yakarmış"(s. 3) şeklinde değiştirilmiştir.

Türkçe orijinalinde taşıtlara ve yayalara yol gösteren bir trafik lambasından söz edilmektedir. Oysa ikinci cümlede taşıtlara ve yayalara ne zaman geçeceklerini gösteren bir trafik lambasından söz edilmektedir. Gerçekte bu daha doğru bir kullanımdır, zira trafik lambası yol göstermez, yayaların ve taşıtların sırasıyla geçeceği zamanı belirler.

Yine aynı kitaptan bir örnek cümle daha: Orijinal kitaptaki "Ekmek taşıyan kamyonlar bakkallara ulaşamamış. Gazete dağıtan kamyonlar yolda kalmış" (s. 5) cümlesi iki dilli kitapta "marketlere mal taşıyan kamyonlar yolda kalmış" (s. 5) şeklinde Almanya'da yaşayan çocukların anlayacağı biçime dönüştürülerek yeniden yazılmıştır.

Koca Sesli Uyku Canavarı kitabından da iki farklı toplumun kültürel farklılıklarından doğan metin düzleminde yapılan değişikliklere birkaç örnek vermek istiyorum:

Bu kitapta bazı cümlelerin salt bu nedenle yazar tarafından tamamen çıkartıldığını görmekteyiz. Örneğin Türkçe orijinalindeki ilk sayfada canavar Türk çocuk okuru için "Ülkelerden birinde, görenleri korkudan titreten bir Uyku Canavarı yaşarmış. Bu kötü canavarın görünüşü kadar sesi de korkunçmuş"(s. 2) cümlesinde anlatılırken, iki dilli kitapta "ülkelerden birinde, görenleri korkudan titreten bir canavar yaşarmış. Bu canavar bir gökdelen kadar kocamanmış. Alnında sivri bir boynuzu, ağzında keskin dişleri varmış." şeklinde betimlenmektedir.

İki dilli kitapta canavarın diş hekimine gittiğinin anlatıldığı sayfada orijinalinde "Diş hekimi Uyku Canavarının iki dişini birden çekmiş " cümlesinden önce aşağıdaki cümle eklenmiştir. "Diş hekimi "aç bakalım ağzını" demiş. Canavar ağzını kocaman açmış. "Aman Tanrım, bu da ne? Diş hekimi canavarın iki dişini birden çekmiş." Dişçide önce ağız açılır, hem de kocaman…"

Ayrıca Aytül Akal'ın 1996 yılında yazdığı, Uçanbalık Yayınları arasında yayımlanan **Dilek Ağacı** adlı masalın iki dilli kitaptaki çevirisi ise Türk ve Alman toplumu arasındaki kültür farklılıklarından dolayı yazarın yaptığı metin değişikliğine en güzel ve önemli örnektir.

2008 yılında Talisa Yayınevi tarafından **Der Wunschbaum** adı ile yayınlanan kitapta yaşlı bir karı kocanın çocukları olamayacağı için evlerini okula dönüştürdükleri anlatılmaktadır. Ne var ki, Almanya'da doğurma yaşı Türkiye'dekine oranla daha geç olduğundan üstelik kariyer sahibi kadınların genellikle 40'ından sonra çocuk doğurabildiklerinden kitabın Almanca baskısında bu cümle yayınevi tarafınca çıkartılmaya karar verilmiş ve yazarın da onayı alındıktan sonra bu biçimde basılmıştır.

Aytül Akal, bana karşılıklı olan yazışmalarımızda Türkçe kitaplarının yabancı dillere yapılan çevirilerindeki toplumlar arasındaki kültürel karşıtlıkların neden olduğu metin değişikliğine ait yine çok tipik örnekler göstermiştir.

Şöyle ki :

Akal, **Kraliçenin Doğum Günü** adlı kitabını dünya yazarlarının toplandığı eleştiri grubuna yolladığında Avusturalyalı bir yazarın bu kitabın bu şekli ile ülkelerinde yayınlanamayacağını, zira ülkelerinde uzun yıllardır güneşlenme sözcüğünün kızartma sözcüğü ile yer değiştirdiğini ve çocukların okula giderken bile güneş ışınlarına karşı korunmak için şapka kullandıklarını belirtirken, İngiliz bir yazarın da aynı nedenle kitabın ülkelerinde yayınlanamayacağını belirttiğini söyler.

Üstelik yazarın kitabın biçimi için bir eleştirisi daha vardır: Kraliçe güneşlense de, dinlense de yanında neden kitap yoktur? İngiliz yazarın "bu gibi durumlarda bizim yanımızda mutlaka bir kitap olur" demesi üzerine Akal kitabın hem Türkçe hem de İngilizce basımında Kraliçenin yanına bir kitap bırakmıştır.

Yine Sayın Akal, **Terlikleri Kim Giyecek** adlı yayıncı çok beğenmesine karşın Almanya'da terlik kavramı olmadığı için basamadıklarını söylemiştir.

Talisa Yayınevinin yayımladığı **Çikolata Çocuk** masalında çocuk kahramanın çikolataya dönüştüğü sırada sokağa çıkıp arkadaşlarıyla oyun oynayamayacağı anlatılır. Çünkü onu çikolata sanıp yiyebilirler.

Bu ifade de şiddet öğesi sayılabileceği düşüncesiyle dilli kitapta kaldırılmıştır.

Akal, **Uçan Yatak** adlı masal kitabının çevirisinde de alt ıslatmayla ilgili bölümlerin kendi onayı ile kaldırıldığını söylemiştir.

Aytül Akal'ın kendisinin de vermiş olduğu bu örnekler çevirinin aynı zamanda kültürel bir aktarım olduğunu ve farklı kültürler arasındaki çevirilerde kültürel karşıtlıkların çoğu kez iki kültürün bir araya gelmesinde ne denli zorlukları birlikte getirdiğini ya da çeviri de engel teşkil ettiğini göstermektedir.

Bu nedenle çevirmenin yalnızca kaynak dil ile hedef dile hakim olmasının yaptığı çevirideki kültürel karşıtlıkların üstesinden gelmesine yetmediğini, aynı zamanda her iki toplumun kültürünü de çok iyi tanıması gerekliliği açıkça ortaya çıkmaktadır.

Hele de bu metinler çocuklara sesleniyorsa. Ve de hele de kitaplar resimli ise, işte o zaman görüldüğü gibi yalnız içerik değil, biçimde de önemli değişiklikler yapılmaktadır.

İki dilli kitaplarda yapılan çevirilerde çevirmenin yapacağı değişiklikleri yayınevi vasıtası ile yazara danışması ve onayını alması da önemli bir avantaj olsa yine de bazen yazara danışılarak da olsa yapılan bir sözcüğün değişik kullanımı kitabın çocuk okur ve de eleştirmenler tarafından algılanmasını değiştirebilmektedir.

Aytül Akal'ın iki dilli kitaplarının Almanya'daki algılanmasını da incelerken, bu durumu ortaya koyan çok güzel bir örnek çıktı karşıma.

Akal **Küçük Kertenkele** adlı kitabında kendisinin timsah olduğuna inanıp öyle davranan bir kertenkelenin timsah olmadığını diğer timsahlarla birlikte suya atladığında anladığını anlatmaktadır ve kitabın orijinali "o günden sonra hep yalnızca iyi bir kertenkele olmayı istemiş" diye biten masalın iki dilli kitapta "o günden sonra hep yalnızca gerçek bir kertenkele olmayı istemiş" olarak bitmesi kitabın tanıtımını bir Lesen in Tirol adlı dergide yazan eleştirmen Andreas Markt-Hutter'in kitap hakkında farklı bir yargıya varmasına neden olmuştur: Hutter, Akal'ın iki dilli kitabının özellikle göçmen çocuklarının iki dili öğrenmelerinde ne denli yararı olduğunu ve ayrıca "gerçek bir kertenkele olmayı istemiş" cümlesini Alman toplumunda var olan göçmen çocuklarına karşı taşıdıkları ön yargılara dayalı, insanın kendisi neyse o olmalı, kendisini sevmeli ve kabullenmeli, geçmişini unutmamalı diye kitabın göçmen çocuklarının Alman toplumunda mücadele etmek zorunda kaldıkları kimlik arayışını dile getirdiğini yazmaktadır. (http://www.lesen.tsn.at/index.php?menu= 95&con_id=4785& archiv=all) Talisa Yayınevinin sahibi Aylin Keller bana yazdığı yazıda eleştirmene müdahale edip - ki bu çok zor hatta imkansızdır- yorumunu değiştirttiğini başardığını da söylemiştir.

Akal'ın iki dilli kitaplarının, Almanya'da alanında en çok satılan ve okunan kitaplardan oldukları yadsınamaz bir gerçektir. Kitapların tanıtımı ve eleştirileri Berlin International, Bilila, Börsenblatt-Spezial, Bulletin Jugend und Literatur, Dental couts, Dentists, Zahnarzt-Woche, Rheinisches Zahnaerzteblatt, Leben in Tirol gibi tanınmış birçok dergide yayınlanmıştır.

Dergiler incelendiğinde en çok **Koca Sesli Uyku Canavarı** ile ilgili tanıtım ve eleştiri yazılarının yazıldığı görülmektedir. Daha da ilginci, Akal'ın **Koca Sesli Uyku Canavarı** adlı kitabı ile ilgili tanıtım yazılarının sadece edebiyat dergilerinde değil de diş hekimlerini ilgilendiren konuların ele alındığı birkaç önemli diş hekimleri dergisinde de yayınlandığını, dergilerde kitabın özellikle göçmen çocuklarının diş bakımı eğitimindeki öneminin vurgulandığını ve ayrıca kitabın tüm çocuklara diş fırçalamalarının önemini anlatan güzel bir çağrı içerdiği şeklinde yazılmış tanıtım yazıları da mevcuttur. Kitabın çocuklar tarafından okunabilmesi için diş hekimlerinin muayenesine konması önerilmiş ve kitap gerçekten de diş hekimlerinin muayenehanelerinde hasta bekleme odalarına konmuştur da.

Almanya'da öğretmenlik yapan çok sayıda eski öğrencim Akal'ın kitaplarının okullar da yalnız Türk çocuklarının değil Alman çocuklarının da zevkle okudukları kitaplar sıralamasında en ön sırada olduğunu söylemektedirler.

Kendilerine bunun nedenini sorduğumda, Akal'ın kitaplarının içerik resimlemeleriyle özellikle Türk asıllı çocukların hem Türkçeyi hem de Almancayı öğrenmelerinde ki katkılarının yanı sıra masallarında ele alınan konuların sadece ulusal değil evrenselliği de yakaladığı için yalnız Türk değil aynı zamanda yabancı çocuklara da hitap ettiğini, özellikle de Akal'a has o gizli mizahın çocukları hatta ebeveynlerini dahi çok fazla rahatlatıp gülümsettiğini söylemişlerdir

Kitapları hakkında dergilerde yazan eleştirmenler gibi Türk ve Alman öğretmenler de, Akal'ın kitaplarının özellikle iki kültür arasındaki uluslar arası diyalogun oluşmasındaki önemini belirtip, kitapların eğitici özelliğinin yanı sıra çocuklara estetik beğeni kazandırmada, onları düşündürmede ve onların okuma sevgisi ve alışkanlığı kazanmalarında da çok etkili olduğunu vurgulamaktadırlar.

Yazmanın kendisi için tutku ve mutluluk olduğunu ifade eden ve "yazdığım her şeye sevdiğim renkleri katmaya bayılırım. Ne yapar, eder, masalın, öykünün, şiirin bir yerlerine sıkıştırıveririm… Çocuk olmaktan hiç vazgeçmedim…" diyen (aytulakal.com) Akal'ı son derece önemli ve nitelikli yapıtlarıyla çocuk edebiyatımıza olan katkılarından, kitaplarının çevirileri ile yurt dışında giderek artan okur kitlesi ve elde ettiği başarılarından ve ayrıca yurt dışındaki yayınevlerinin ülkelerindeki kültürel farklılıklardan dolayı metinlerine olan müdahalelerini ve değişikliklerini çocukların kitap okumaları adına büyük bir anlayışla onaylamasından ötürü kutluyor, çocuk olmaktan hiç vazgeçmemesini, hep çocuk kalmasını diliyorum.

KAYNAKÇA

- Akal, A. (1997). **Yaramaz Trafik Lambası**. Uçanbalık Yayınları.
- Akal, A. (2008). **Yaramaz Trafik Lambası- Die freche Ampel**. Talisa Verlag.
- Akal, A. (1998). **Uyku Canavarı**. Uçanbalık Yayınları.
- Akal, A. (2008). **Koca Sesli Uyku Canavarı - Das kreischende Zahnmonster**. Edition Orient Verlag.
- Shavit, Z. (1991). **Çocuk Çevirisinin Yazınsal Çoğuldizgedeki Konumu Açısından Belirlenmesi.** Metis Çeviri.

AYTÜL AKAL

Büyüyünce yazar ya da şair olmak, Akal'ın çocukluk düşüydü. İzmir Amerikan Koleji'nden mezun oldu ve 1973 yılından sonra, Hayat Mecmuası'nda yazmaya başladı. Öyküleri, masalları, şiirleri, birçok dergi ve gazetelerde yayımlandı. Aynı süreçte köşe yazıları yazdı, röportajlar yaptı. 1982 yılında şiirlerini topladığı ilk kitabı "Kent Duygusu"ndan sonra, 1991'de masallarını topladığı ilk çocuk kitabı "Geceyi Sevmeyen Çocuk" yayımlandı. Aytül Akal, o tarihten sonra çocukların büyülü dünyasına dalarak, yalnızca çocuklar ve gençler için yazmaya başladı. 1991'den bu yana konferanslar vererek, kitaplarını imzalayarak, çocuklarda okuma kültürünün yerleşmesine katkı vermeye çalışıyor. Aynı zamanda sosyal projeler geliştirip gerçekleştiriyor, çocukların kişilik gelişimi ve kendilerini tanımaları konusunda çalışmalar yapıyor. Öykü, masal, şiir, oyun, roman olmak üzere, yayımlanmış yüzün üstündeki kitabından 32'si, Almanca, İngilizce, Arapça, İspanyolca, Farsça, Azerice ve Bulgarcaya çevrilerek yurt dışında yayımlandı. Aytül Akal 25 kitapla, TEDA Projesi kapsamında Türkiye'den kitapları çevrilen çocuk kitapları yazarları arasında birinci sıradadır.

ISBN: 978-975-587-201-8
9 789755 872018

www.ucanbalik.com.tr